

Iam nitidum retegente diem noctisque fugante
 tempora Lūciferō cadit Eurus, et ūmida surgunt
 nūbila: dant placidī cursum redeuntibus Austrī
 Aeacidīs Cephalōque; quibus fēliciter āctī
 5 ante exspectātum portūs tenuēre petītōs.
 intereā Mīnōs Lelegēia lītora vastat
 praetemptatque suī vīrēs Māvortis in urbe
 Alcathōi, quam Nīsus habet, cui splendidus ostrō
 inter honōrātōs mediōque in vertice cānōs
 10 crīnis inhaerēbat, magnī fidūcia rēgnī.
 Sexta resurgēbant orientīs cornua lūnae,
 et pendēbat adhūc bellī fortūna, diūque
 inter utrumque volat dubiīs Victōria pennīs.
 rēgia turris erat vōcālībus addita mūrīs,
 15 in quibus aurātam prōlēs Lētōia fertur
 dēposuisse lyram: saxō sonus eius inhaesit.
 saepe illūc solita est ascendere filia Nīsī
 et petere exiguō resonantia saxa lapillō,
 tum cum pāx esset; bellō quoque saepe solēbat
 20 spectāre ex illā rigidī certāmina Mārtis,
 iamque morā bellī procerum quoque nōmina nōrat
 armaque equōsque habitūsque Cydōnēasque pharetrās;
 nōverat ante aliōs faciem ducis Eurōpaeī,
 plūs etiam, quam nōsse sat est: hāc iūdice Mīnōs,
 25 seu caput abdiderat cristātā casside pennīs,

in galeā fōrmōsus erat; seu sūmpserat aere
 fulgentem clipeum, clipeum sūmpsisse decēbat;
 torserat adductīs hastīlia lenta lacertīs:
 laudābat virgō iūctam cum vīribus artem;
 30 inpositō calamō patulōs sinuāverat arcūs:
 sīc Phoebum sūmptīs iūrābat stāre sagittīs;
 cum vērō faciem dēmtō nūdāverat aere
 purpureusque albī strātīs insignia pictīs
 terga premēbat equī spūmantiaque ōra regēbat,
 35 vix sua, vix sānae virgō Nīsēia compos
 mentis erat: fēlīx iaculum, quod tangeret ille,
 quaeque manū premeret, fēlīcia frēna vocābat.
 impetus est illī, liceat modo, ferre per agmen
 virgineōs hostīle gradūs, est impetus illī
 40 turribus ē summīs in Cnōsia mittere corpus
 castra vel aerātās hostī reclūdere portās,
 vel sīquid Mīnōs aliud velit. utque sedēbat
 candida Dictaeī spectāns tentōria rēgis,
 ‘laeter,’ ait ‘doleamne gerī lacrimābile bellum,
 45 in dubiō est; doleō, quod Mīnōs hostis amantī est.
 sed nisi bella forent, numquam mihi cognitus esset!
 mē tamen acceptā poterat dēpōnere bellum
 obside: mē comitem, mē pācis pignus habēret.
 sī quae tē peperit, tālis, pulcherrime rēgum,
 50 quālis es ipse, fuit, meritō deus ārsit in illā.

ō ego ter fēlīx, sī pennīs lāpsa per aurās
 Cnōsiacī possem castrīs īnsistere rēgis
 fassaque mē flammāsque meās, quā dōte, rogārem,
 vellet emī, tantum patriās nē posceret arcēs!
 55 nam pereant potius spērāta cubīlia, quam sim
 prōditiōne potēns!—quamvīs saepe ūtile vincī
 victōris placidī fēcit clēmentia multīs.
 iūsta gerit certē prō nātō bella perēptō:
 et causāque valet causamque tuentibus armīs.
 60 at, putō, vincēmur; quī sī manet exitus urbem,
 cūr suus haec illī reseret mea moenia Māvors
 et nōn noster amor? melius sine caede morāque
 inpēnsāque suī poterit superāre cruōris.
 nōn metuum certē, nē quis tua pectora, Mīnōs,
 65 vulneret imprūdēns: quis enim tam dūrus, ut in tē
 dērigēre inmītem nōn īnscius audeat hastam?
 coepta placent, et stat sententia trādere mēcum
 dōtālem patriam finemque inpōnere bellō;
 vērū velle parum est! aditus cūstōdia servat,
 70 claustraque portārum genitor tenet: hunc ego solum
 īnfēlīx timeō, solum mea vōta morātur.
 dī facerent, sine patre forem! sibi quisque profectō
 est deus: ignāvīs precibus Fortūna repugnat.
 altera iamdūdum succēnsa cupīdine tantō
 75 perdere gaudēret, quodcumque obstāret amōrī.

et cūr ūlla foret mē fortior? ire per ignēs
 et gladiōs ausim; nec in hōc tamen ignibus ūllīs
 aut gladiīs opus est, opus est mihi crīne paternō.
 illa mihi est aurō pretiōsior, illa beātam
 80 purpura mē vōtīque meī factūra potentem.’
 Tālia dīcentī cūrārum maxima nūtrīx
 nox intervēnit, tenebrīsque audācia crēvit.
 prīma quiēs aderat, quā cūrīs fessa diurnīs
 pectora somnus habet: thalamōs taciturna paternōs
 85 intrat et (heu facinus!) fātālī nāta parentem
 crīne suum spoliat praedāque potīta nefanda
 88 per mediōs hostēs (meritī fidūcia tanta est)
 pervenit ad rēgem; quem sīc adfāta paventem est:
 ‘suāsīt amor facinus: prōlēs ego rēgia Nīsī
 Scylla tībī trādō patriaeque meōsque penātēs;
 praemia nūlla petō nisi tē: cape pignus amōris
 purpureum crīnem nec mē nunc trādere crīnem,
 sed patrium tibi crēde caput!’ scelerātaque dextrā
 95 mūnera porrēxit; Mīnōs porrēcta refūgit
 turbātusque novī respondit imāgine factī:
 ‘dī tē summoveant, ō nostrī infāmia saeclī,
 orbe suō, tellūsque tībī pontusque negētur!
 certē ego nōn patiar Iovis incūnābula, Crēten,
 100 quī meus est orbis, tantum contingere mōnstrum.’
 Dixit, et ut lēgēs captīs iūstissimus auctor

hostibus inposuit, classis retinācula solvī
 iussit et aerātās impellī rēmige puppēs.
 Scylla fretō postquam dēductās nāre carīnās
 105 nec praestāre ducem sceleris sibi praemia vīdit,
 cōsūptīs precibus violentam trānsit in īram
 intendēnsque manūs passīs furibunda capillīs
 ‘quō fugis’ exclāmat ‘meritōrum auctōre relictā,
 ō patriae praelāte meae, praelāte parentī?
 110 quō fugis, inmītis, cuius victōria nostrum
 et scelus et meritum est? nec tē data mūnera, nec tē
 noster amor mōvit, nec quod spēs omnis in ūnum
 tē mea congesta est? nam quō dēserta revertar?
 in patriam? superāta iacet! sed finge manēre:
 115 prōditiōne meā clausa est mihi! patris ad ōrā?
 quem tibi dōnāvī? cīvēs ōdēre merentem,
 finitimī exemplum metuunt: expōnimur orbae
 terrārum, nōbīs ut Crēte sōla pateret.
 hāc quoque sī prohibēs et nōs, ingrāte, relinquis,
 120 nōn genetrīx Eurōpa tibi est, sed inhospita Syrtīs,
 Armeniae tigrēs austrōque agitāta Charybdis.
 Nec Iove tū nātus, nec māter imāgine taurī
 ducta tua est: generis falsa est ea fābula! vērus,
 [et ferus et captus nūllīus amōre iuvencae]
 125 quī tē prōgenuit, taurus fuit. exige poenās,
 Nīse pater! gaudēte malīs, modo prōdita, nostrīs,

moenia! nam, fateor, meruī et sum digna perīre.
 sed tamen ex illīs aliquis, quōs impia laesī,
 mē perimat! cūr, quī vīcistī crimine nostrō,
 130 īnsequeris crimen? scelus hoc patriaeque patrīque est,
 officium tibi sit! tē vērē coniuge digna est,
 quae torvum lignō dēcēpit adultera taurum
 discordemque uterō fētum tulit. ecquid ad aurēs
 perveniunt mea dicta tuās, an inānia ventī
 135 verba ferunt īdemque tuās, ingrāte, carīnās?
 iam iam Pāsīphaen nōn est mīrābile taurum
 praeposuisse tibī: tū plūs feritātis habēbās.
 mē miseram! properāre iubet! dīvulsaque rēmīs
 unda sonat, mēcumque simul mea terra recēdit.
 140 nīl agis, ō frūstrā meritōrum oblīte meōrum:
 īnsequar invītum puppimque amplexa recurvam
 per freta longa trahar. ' Vix dīxerat, īnsilit undīs
 cōnsequiturque ratēs faciente cupīdine vīrēs
 Cnōsiacaeque haeret comes invidiōsa carīnae.
 145 quam pater ut vīdit (nam iam pendēbat in aurā
 et modo factus erat fulvīs haliaeetus ālīs),
 ībat, ut haerentem rōstrō lacerāret aduncō;
 illa metū puppim dīmīsīt, et aura cadentem
 sustinuisse levis, nē tangeret aequora, vīsa est.
 150 plūma subit palmīs: in avem mūtāta vocātur
 Cīris et ā tōnsō est hoc nōmen adepta capillō.

Vōta Iovī Mīnōs taurōrum corpora centum
 solvit, ut ēgressus ratibus Cūrētida terram
 contigit, et spoliīs decorāta est rēgia fixīs.
 155 crēverat obprobrium generis, foedumque patēbat
 mātris adulterium mōnstrī novitāte bifōrmis;
 dēstinat hunc Mīnōs thalamō removēre pudōrem
 multiplicīque domō caecīsque inclūdere tēctīs.
 Daedalus ingeniō fabrae celeberrimus artis
 160 pōnit opus turbatque notās et lūmina flexum
 dūcit in errōrem variārum ambāge viārum.
 nōn secus ac liquidus Phrygiīs Maeandrōs in arvīs
 lūdit et ambiguō lāpsū refluitque fluitque
 occurrēnsque sibi ventūrās aspicit undās
 165 et nunc ad fontēs, nunc ad mare versus apertum
 incertās exercet aquās: ita Daedalus implet
 innumerās errōre viās vixque ipse revertī
 ad līmen potuit: tanta est fallācia tēctī.
 Quō postquam geminam taurī iuvenisque figūram
 170 clausit, et Actaeō bis pāstum sanguine mōnstrum
 tertia sors annīs domuit repetīta novēnīs,
 utque ope virgineā nūllīs iterāta priōrum
 iānuā difficilis filō est inventa relēctō,
 prōtinus Aegīdēs raptā Mīnōide Dīam
 175 vēla dedit comitemque suam crūdēlis in illō
 lītore dēstituit; dēsertae et multa querentī

amplēxūs et opem Līber tulit, utque perennī
sīdere clāra foret, sūmptam dē fronte corōnam
inmīsīt caelō: tenuēs volat illa per aurās
180 dumque volat, gemmae nitidōs vertuntur in ignēs
cōsistuntque locō speciē remanente corōnae,
quī medius Nixīque genū est Anguemque tenentīs.

Daedalus intereā Crētēn longumque perōsus
exilium tāctusque locī nātālis amōre
185 clausus erat pelagō. ‘terrās licet’ inquit ‘et undās
obstruat: et caelum certē patet; ībimus illāc:
omnia possideat, nōn possidet āera Mīnōs.’
dīxit et ignōtās animum dīmīttit in artēs
nātūramque novat. nam pōnit in ōrdine pennās
190 ā minimā coeptās, longam breviōre sequentī,
ut clīvō crēvisse putēs: sīc rūstica quondam
fistula disparibus paulātīm surgit avēnīs;
tum līnō mediās et cērīs alligat īmās
atque ita conpositās parvō curvāmine flectit,
195 ut vērās imitētur avēs. puer Īcarus ūna
stābat et, ignārus sua sē tractāre perīcla,
ōre renīdentī modo, quās vaga mōverat aura,
captābat plūmās, flāvam modo pollice cēram
mollībat lūsūque suō mīrābile patris
200 impediēbat opus. postquam manus ultima coeptō
inposita est, geminās opifex lībrāvit in ālās

ipse suum corpus mōtāque pependit in aurā;
 instruit et nātum 'mediō' que 'ut līmite currās,
 Īcare,' ait 'moneō, nē, sī dēmissior ībis,
 205 unda gravet pennās, sī celsior, ignis adūrat:
 inter utrumque volā. nec tē spectāre Boōtēn
 aut Helicēn iubeō strictumque Ōrīōnis ēensem:
 mē duce carpe viam!' pariter praecepta volandī
 trādit et ignōtās umerīs accommodat ālās.
 210 inter opus monitusque genae maduēre senīlēs,
 et patriae tremuēre manūs; dedit ōscula nātō
 nōn iterum repetenda suō pennīisque levātus
 ante volat comitīque timet, velut āles, ab altō
 quae teneram prōlem prōdūxit in āera nīdō,
 215 hortāturque sequī damnōsāsque ērudīt artēs
 et movet ipse suās et nātī respicit ālās.
 hōs aliquis tremulā dum captat harundine piscēs,
 aut pāstor baculō stīvāve innīxus arātor
 vīdit et obstipuit, quīque aethera carpere possent,
 220 crēdidit esse deōs. et iam Iūnōnia laevā
 parte Samos (fuerant Dēlosque Parosque relictāe)
 dextra Lebinthos erat fēcundaque melle Calymnē,
 cum puer audācī coepit gaudēre volātū
 dēseruitque ducem caelīque cupīdine tractus
 225 altius ēgit iter. rapidī vīcīnia sōlis
 mollit odōrātās, pennārum vincula, cērās;

tābuerant cērae: nūdōs quatit ille lacertōs,
rēmigiōque carēns nōn ūllās percipit aurās,
ōraque caeruleā patrium clāmantia nōmen
230 excipiuntur aquā, quae nōmen trāxit ab illō.
at pater infēlīx, nec iam pater, ‘Īcare,’ dīxit,
‘Īcare,’ dīxit ‘ubi es? quā tē regiōne requīram?’
‘Īcare’ dīcēbat: pennās aspexit in undīs
dēvōitque suās artēs corpusque sepulcrō
235 condidit, et tellūs ā nōmine dicta sepultī.

Hunc miserī tumulō pōnentem corpora nātī
garrula līmōsō prōspexit ab ēlice perdīx
et plausit pennīs testātaque gaudia cantū est,
ūnica tunc volucris nec vīsa priōribus annīs,
240 factaque nūper avīs longum tibi, Daedale, crīmen.
namque huic trādiderat, fātōrum ignāra, docendam
prōgeniem germāna suam, nātālibus āctīs
bis puerum sēnīs, animī ad praecepta capācīs;
ille etiam mediō spīnās in pisce notātās
245 trāxit in exemplum ferrōque incīdit acūtō
perpetuōs dentēs et serrae repperit ūsum;
prīmus et ex ūnō duo ferrea brachia nōdō
vīnixit, ut aequālī spatiō distantibus illīs
altera pars stāret, pars altera dūceret orbem.
250 Daedalus invīdit sacrāque ex arce Minervae
praecipitem mīsīt, lāpsus mentītus; at illum,

quae favet ingeniīs, excēpit Pallas avemque
 reddidit et mediō vēlāvit in āere pennīs,
 sed vigor ingeniī quondam vēlōcis in ālās
 255 inque pedēs abiit; nōmen, quod et ante, remānsit.
 nōn tamen haec altē volucris sua corpora tollit,
 nec facit in rāmīs altōque cacūmine nīdōs:
 propter humum volitat pōnitque in saepibus ōva
 antīquīque memor metuit sublīmia cāsūs.
 260 Iamque fatīgātum tellūs Aetnaea tenēbat
 Daedalōn, et sūmptīs prō supplice Cōcalus armīs
 mītis habēbātur; iam lāmentābile Athēnae
 pendere dēsierant Thēsēa laude tribūtum:
 templa corōnantur, bellātrīcemque Minervam
 265 cum Iove dīsque vocant aliīs, quōs sanguine vōtō
 mūneribusque datīs et acerrīs tūris honōrant;
 sparserat Argolicās nōmen vaga fāma per urbēs
 Thēsēōs, et populī, quōs dīves Achāia cēpit,
 huius opem magnīs inplōrāvēre perīclīs,
 270 huius opem Calydōn, quamvīs Meleagron habēret,
 sollicitā supplex petiit prece: causa petendī
 sūs erat, infēstae famulus vindexque Diānae.
 Oenēa namque ferunt plēnī successibus annī
 prīmitiās frūgum Cererī, sua vīna Lyaeō,
 275 Palladiōs flāvae laticēs libāsse Minervae;
 coeptus ab agricolīs superōs pervēnit ad omnēs

ambitiōsus honor: sōlās sine tūre relictās
 praeteritae cessāsse ferunt Lātōidos ārās.
 tangit et īra deōs. ‘at nōn inpūne ferēmus,
 280 quaeque inhonōrātae, nōn et dīcēmur inultae’
 inquit, et Ōleniōs ultōrem sprēta per agrōs
 mīsit aprum, quantō maiōrēs herbida taurōs
 nōn habet Ēpīrōs, sed habent Sricula arva minōrēs:
 sanguine et igne micant oculī, riget horrida cervīx,
 285 et sētae similēs rigidīs hastīlibus horrent:
 287 fervida cum raucō lātōs strīdōre per armōs
 spūma fluit, dentēs aequantur dentibus Indīs,
 fulmen ab ōre venit, frondēs afflātibus ārdent.
 290 is modo crēscētēs segetēs prōculcat in herbā,
 nunc mātūra metit flētūrī vōta colōnī
 et Cererem in spīcīs intercīpit: ārea frūstrā
 et frūstrā exspectant prōmissās horrea messēs.
 sternuntur gravidī longō cum palmite fētūs
 295 bācaque cum rāmīs semper frondentis olīvae.
 saevit et in pecudēs: nōn hās pāstorve canisve,
 nōn armenta trucēs possunt dēfendere taurī.
 diffugiunt populī nec sē nisi moenibus urbis
 esse putant tūtōs, dōnec Meleagros et ūna
 300 lēcta manus iuvenum coiēre cupīdine laudīs:
 Tyndaridae geminī, praestantēs caestibus alter,
 alter equō, prīmaeque ratis mōlītor Iāsōn,

et cum Pīrithoō, fēlīx concordia, Thēseus,
 et duo Thestiadae prōlēsque Apharēia, Lynceus
 305 et vėlōx Īdās, et iam nōn fēmina Caeneus,
 Leucippusque ferōx iaculōque īsignis Acastus
 Hippothousque Dryāsque et crētus Amyntore Phoenīx
 Actoridaeque parēs et missus ab Ēlide Phŷleus.
 nec Telamōn aberat magnīque creātor Achillis
 310 cumque Pherētiadē et Hyantēō Iolāō
 īniger Eurytiōn et cursū invictus Echīōn
 Nāryciusque Lelex Panopeusque Hyleusque ferōxque
 Hippasus et prīmīs etiamnum Nestor in annīs,
 et quōs Hippocoōn antīquīs mīsīt Amŷclīs,
 315 Pēnelopaeque socer cum Parrhasiō Ancaeō,
 Ampycidēsque sagāx et adhūc ā coniuge tūtus
 Oeclīdēs nemorisque decus Tegeaea Lycaeī:
 rāsilis huic summam mordēbat fībula vestem,
 crīnis erat simplex, nōdum conlēctus in ūnum,
 320 ex umerō pendēns resonābat eburnea laevō
 tēlōrum cūstōs, arcum quoque laeva tenēbat;
 tālis erat cultū, faciēs, quam dīcere vērē
 virgineam in puerō, puerīlem in virgine possīs.
 hanc pariter vīdit, pariter Calydōnius hērōs
 325 optāvit renuente deō flammāsque latentēs
 hausit et ‘ō fēlīx, sīquem dignābitur’ inquit
 ‘ista virum!’ nec plūra sinit tempusque pudorque

dīcere: maius opus magnī certāminis urguet.

- Silva frequēns trabibus, quam nūlla cecīderat aetās,
330 incipit ā plānō dēvexaque prōspicit arva:
quō postquam vērē virī, pars rētia tendunt,
vincula pars adimunt canibus, pars pressa sequuntur
signa pedum, cupiuntque suum reperīre perīclum.
concava vallis erat, quō sē dēmittere rīvī
335 adsuerant pluviālis aquae; tenet īma lacūnae
lenta salix ulvaeque levēs iuncīque palūstrēs
vīminaque et longā parvae sub harundine cannae:
hinc aper excitus mediōs violentus in hostēs
fertur, ut excussīs ēlīsī nūbibus ignēs.
340 sternitur incursū nemus, et prōpulsa fragōrem
silva dat: exclāmant iuvenēs praetentaque fortī
tēla tenent dextrā lātō vibrantia ferrō.
ille ruit spargitque canēs, ut quisque furentī
obstat, et oblīquō lātrantēs dissipat ictū.
345 cuspis Echīoniō prīmum contorta lacertō
vāna fuit truncōque dedit leve vulnus acernō;
proxima, sī nimīs mittentīs vīribus ūsa
nōn foret, in tergō vīsa est haesūra petītō:
longius it; auctor tēli Pagasaeus Iāsōn.
350 ‘Phoebe,’ ait Ampycidēs, ‘sī tē coluīque colōque,
dā mihi, quod petitur, certō contingere tēlō!’
quā potuit, precibus deus adnuīt: ictus ab illō est,

sed sine vulnere aper: ferrum Diāna volanti
 abstulerat iaculō; lignum sine acūmine vēnit.
 355 īra ferī mōta est, nec fulmine lēnius ārsit:
 ēmicat ex oculīs, spīrat quoque pectore flamma,
 utque volat mōlēs adductō concita nervō,
 cum petit aut mūrōs aut plēnās mīlite turrēs,
 in iuvenēs certō sīc impete vulnificus sūs
 360 fertur et Hippalmōn Pelagōnaque, dextra tuentēs
 cornua, prōsternit: sociī rapuēre iacentēs;
 at nōn lētiferōs effūgit Enaesimus ictus
 Hippocoonte satus: trepidantem et terga parantem
 vertere succīsō līquērunt poplite nervī.
 365 forsitan et Pylius citrā Troiāna perīset
 tempora, sed sūmptō positā cōnāmine ab hastā
 arboris īnsiluit, quae stābat proxima, rāmīs
 dēspexitque, locō tūtus, quem fūgerat, hostem.
 dentibus ille ferōx in quernō stīpite trītīs
 370 inminet exitiō fidēnsque recentibus armīs
 Eurytidae magnī rōstrō femur hausit aduncō.
 at geminī, nōndum caelestia sīdera, frātrēs,
 ambō cōspicuī, nive candidiōribus ambō
 vectābantur equīs, ambō vibrāta per aurās
 375 hastārum tremulō quatiēbant spīcula mōtū.
 vulnera fēcissent, nisi saetiger inter opācās
 nec iaculīs īsset nec equō loca pervia silvās.

persequitur Telamōn studiōque incautus eundī
 prōnus ab arboreā cecidit rādīce retentus.
 380 dum levat hunc Pēleus, celerem Tegeaea sagittam
 inposuit nervō sinuātōque expulit arcū:
 fixa sub aure ferī summum dēstrīnxit harundō
 corpus et exiguō rubefēcit sanguine saetās;
 nec tamen illa suī successū laetior ictus
 385 quam Meleagros erat: prīmus vīdisse putātur
 et prīmus sociīs vīsum ostendisse cruōrem
 et ‘meritum’ dīxisse ‘ferēs virtūtis honōrem.’
 ērubuēre virī sēque exhortantur et addunt
 cum clāmōre animōs iaciuntque sine ōrdine tēla:
 390 turba nocet iactīs et, quōs petit, impedit ictus.
 ecce furēns contrā sua fāta bipennifer Arcas
 ‘discite, fēmineīs quid tēla virīlia praestent,
 ō iuvenēs, operīque meō concēdite!’ dīxit.
 ‘ipsa suīs licet hunc Lātōnia prōtegat armīs,
 395 invītā tamen hunc perimet mea dextra Diāna.’
 tālia magniloquō tumidus memorāverat ōre
 ancipitemque manū tollēns utrāque secūrim
 īnstiterat digitīs prōnōs suspēsus in ictūs:
 occupat audentem, quāque est via proxima lētō,
 400 summa ferus geminōs dērēxit ad inguina dentēs.
 concidit Ancaeus glomerātaque sanguine multō
 vīscera lāpsa fluunt: madefacta est terra cruōre.

ībat in adversum prōlēs Ixīonis hostem
 Pīrithous validā quatiēns vēnābula dextra;
 405 cui ‘procul’ Aegīdēs ‘ō mē mihi cārīor’ inquit
 ‘pars animae cōnsiste meae! licet ēminus esse
 fortibus: Ancaeō nocuit temerāria virtūs.’
 dīxit et aerātā torsit grave cuspide cornum;
 quō bene librātō vōtīque potente futūrō
 410 obstitit aesculeā frondōsus ab arbore rāmus.
 mīsit et Aesonidēs iaculum: quod cāsus ab illō
 vertit in inmeritī fātum lātrantis et inter
 īlia coniectum tellūre per īlia fixum est.
 at manus Oenīdae variat, missīsque duābus
 415 hasta prior terrā, mediō stetit altera tergō.
 nec mora, dum saevit, dum corpora versat in orbem
 strīdentemque novō spūmam cum sanguine fundit,
 vulneris auctor adest hostemque inrītāt ad īram
 splendidaque adversōs vēnābula condit in armōs.
 420 gaudia testantur sociī clāmōre secundō
 victrīcemque petunt dextrae coniungere dextram
 inmānemque ferum multā tellūre iacentem
 mīrantēs spectant neque adhūc contingere tūtum
 esse putant, sed tēla tamen sua quisque cruentat.
 425 Ipse pede inpositō caput exitiābile pressit
 atque ita ‘sūme meī spoliū, Nōnācria, iūris,’
 dīxit ‘et in partem veniat mea glōria tēcum.’

prōtinus exuviās rigidīs horrentia saetīs
 terga dat et magnīs īnsignia dentibus ōra.
 430 illī laetitiae est cum mūnere mūneris auctor;
 invīdēre aliī, tōtōque erat agmine murmur.
 ē quibus ingentī tendentēs bracchia vōce
 ‘pōne age nec titulōs intercipe, fēmina, nostrōs,’
 Thestiadae clāmant, ‘nec tē fidūcia fōrmae
 435 dēcipiat, nē sit longē tibi captus amōre
 auctor,’ et huic adimunt mūnus, iūs mūneris illī.
 nōn tulit et tumidā frendēns Māvortius irā
 ‘discite, raptōrēs aliēnī’ dīxit ‘honōrīs,
 facta minīs quantum distent,’ hausitque nefandō
 440 pectora Plexippī nīl tāle timentia ferrō.
 Toxea, quid faciat, dubium pariterque volentem
 ulcīscī frātre frāternaque fāta timentem
 haud patitur dubitāre diū calidumque priōrī
 caede recalfēcit cōnsortī sanguine tēlum.
 445 Dōna deum templīs nātō victōre ferēbat,
 cum videt exstīntōs frātrēs Althaea referri.
 quae plangōre datō maestīs clāmōribus urbem
 inplet et aurātīs mūtāvit vestibus ātrās;
 at simul est auctor necis ēditus, excidit omnīs
 450 lūctus et ā lacrimīs in poenae versus amōrem est.
 Stīpes erat, quem, cum partūs ēnīxa iacēret
 Thestias, in flammam triplicēs posuēre sorōrēs

stāminaque inpressō fātālia pollice nentēs
 ‘tempora’ dīxērunt ‘eadem lignōque tibīque,
 455 ō modo nāte, damus.’ quō postquam carmine dictō
 excessēre deae, flagrantem māter ab igne
 ēripuit rāmum sparsitque liquentibus undīs.
 ille diū fuerat penetrālībus abditus īmīs
 servātusque tuōs, iuvenīs, servāverat annōs.
 460 prōtulit hunc genetrīx taedāsque et fragmina pōnī
 imperat et positīs inimīcōs admovet ignēs.
 tum cōnāta quater flammīs inpōnere rāmum
 coepta quater tenuit: pugnat māterque sororque,
 et dīversa trahunt ūnum duo nōmina pectus.
 465 saepe metū sceleris pallēbant ōra futūrī,
 saepe suum fervēns oculīs dabat īra rubōrem,
 et modo nescio quid similis crūdēle minantī
 vultus erat, modo quem miserērī crēdere possēs;
 cumque fērus lacrimās animī siccāverat ārdor,
 470 inveniēbantur lacrimae tamen, utque carīnā,
 quam ventus ventōque rapit contrārius aestus,
 vim geminam sentit pāretque incerta duōbus,
 Thestias haud aliter dubiīs affectibus errat
 inque vicēs pōnit positamque resuscitat īram.
 475 incipit esse tamen melior germāna parente
 et cōsanguineās ut sanguine lēniat umbrās,
 inpietāte piā est. nam postquam pestifer ignis

convaluit, 'rogus iste cremet mea vīscera' dīxit,
 utque manū dīrā lignum fātāle tenēbat,
 480 ante sepulcrālēs infēlīx adstitit ārās
 'poenārum' que 'deae triplicēs, furiālibus,' inquit
 'Eumenidēs, sacrīs vultūs advertite vestrōs!
 ulcīscor faciōque nefās; mors morte pianda est,
 in scelus addendum scelus est, in fūnera fūnus:
 485 per coacervātōs pereat domus in pia lūctus!
 an fēlīx Oenēus nātō victōre fruētur,
 Thestius orbus erit? melius lūgēbitis ambō.
 vōs modo, frāternī mānēs animaeque recentēs,
 officium sentīte meum magnōque parātās
 490 accipite inferiās, uterī mala pignora nostrī!
 ei mihi! quō rapior? frātrēs, ignōscite mātī!
 dēficiunt ad coepta manus: meruisse fatēmur
 illum, cūr pereat; mortis mihi displicet auctor.
 ergō inpūne feret vīvusque et victor et ipsō
 495 successū tumidus rēgnū Calydōnis habēbit,
 vōs cinis exiguus gelidaeque iacēbitis umbrae?
 haud equidem patiar: pereat scelerātus et ille
 spemque patris rēgnūque trahat patriaeque ruīnam!
 mēns ubi mātērna est? ubi sunt pia iūra parentum
 500 et quōs sustinui bis mēsum quīnque labōrēs?
 ō utinam prīmīs ārissēs ignibus infāns,
 idque ego passa forem! vīxistī mūnere nostrō;

nunc meritō moriēre tuō! cape praemia factī
 bisque datam, primum partū, mox stīpite raptō,
 505 redde animam vel mē frāternīs adde sepulcrīs!
 et cupiō et nequeō. quid agam? modo vulnera frātrum
 ante oculōs mihi sunt et tantae caedis imāgō,
 nunc animum pietās māternaque nōmina frangunt.
 mē miseram! male vincētis, sed vincite, frātrēs,
 510 dummodo, quae dederō vōbīs, sōlācia vōsque
 ipsa sequar!’ dīxit dextrāque āversa trementī
 fūnereum torrem mediōs coniēcit in ignēs:
 aut dedit aut vīsus gemitūs est ipse dedisse
 stīpes, ut invītīs conrēptus ab ignibus ārsit.
 515 Īncius atque absēns flammā Meleagros ab illā
 ūritur et caecīs torrērī vīscera sentit
 ignibus ac magnōs superat virtūte dolōrēs.
 quod tamen ignāvō cadat et sine sanguine lētō,
 maeret et Ancaeī fēlīcia vulnera dīcit
 520 grandaevumque patrem frātrēsque piāsque sorōrēs
 cum gemitū sociamque torī vocat ōre suprēmō,
 forsitan et mātrem. crēscunt ignisque dolorque
 languēscuntque iterum; simul est exstīctus uterque,
 inque levēs abiit paulātīm spīritus aurās
 525 paulātīm cānā prūnam vėlante favīllā.
 Alta iacet Calydōn: lūgent iuvenēsque senēsque,
 vulgusque procerēsque gemunt, scissaeque capillōs

planguntur mātērēs Calydōnides Euēnīnae;
 pulvere cānitiem genitor vultūque senīlēs
 530 foedat humī fūsūs spatiōsumque increpat aevum.
 nam dē mātře manūs dīrī sibi cōnscia factī
 exēgit poenās āctō per vīscera ferrō.
 nōn mihi sī centum deus ōra sonantia linguīs
 ingeniumque capāx tōtumque Helicōna dedisset,
 535 trīstia persequerer miserārum fāta sorōrum.
 inmemorēs decorīs līventia pectora tundunt,
 dumque manet corpus, corpus refoventque fomentque,
 ōscula dant ipsī, positō dant ōscula lectō.
 post cinerem cinerēs haustōs ad pectora pressant
 540 adfūsaque iacent tumulō signātaque saxō
 nōmina complexae lacrimās in nōmina fundunt.
 quās Parthāoniae tandem Lātōnia clāde
 exsatiāta domus praeter Gorgēnque nurumque
 nōbilis Alcmēnae nātīs in corpore pennīs
 545 adlevat et longās per bracchia porrigit ālās
 corneaque ōra facit versāsque per āera mittit.
 Intereā Thēseus sociātī parte labōris
 fūnctus Erecthēās Trītōnidos ībat ad arcēs.
 clausit iter fēcitque morās Achelōus euntī
 550 imbre tumēns: ‘succēde meīs,’ ait ‘inclite, tēctīs,
 Cēcropidē, nec tē committe rapācibus undīs:
 ferre trabēs solidās oblīquaque volvere magnō

murmure saxa solent. vīdī contermina rīpae
 cum gregibus stabula alta trahī; nec fortibus illīc
 555 prōfuit armentīs nec equīs vėlōcibus esse.
 multa quoque hic torrēns nivibus dē monte solūtīs
 corpora turbineō iuvenālia vertice mersit.
 tūtior est requiēs, solitō dum flūmina currant
 līmite, dum tenuēs capiat suus alveus undās.’
 560 adnuit Aegīdēs ‘ūtar,’ que ‘Acheloē, domōque
 cōnsiliōque tuō’ respondit; et ūsus utrōque est.
 pūmice multicavō nec lēvibus ātria tōphīs
 strūcta subit: mollī tellūs erat ūmida muscō,
 summa lacūnābant alternō mūrīce conchae.
 565 iamque duās lūcīs partēs Hyperīone mēnsō
 discubūere torīs Thēseus comitēsque labōrum,
 hāc Ixīonidēs, illā Troezēnius hērōs
 parte Lelex, rārīs iam sparsus tempora cānīs,
 quōsque aliōs parilī fuerat dignātus honōre
 570 Amnis Acarnānum, laetissimus hospite tantō.
 prōtinus adpositās nūdae vestīgia nymphae
 īnstrūxēre epulīs mēnsās dapibusque remōtīs
 in gemmā posuēre merum. tum maximus hērōs,
 aequora prōspiciēns oculīs subiecta, ‘quis’ inquit
 575 ‘ille locus?’ (digitōque ostendit) ‘et īnsula nōmen
 quod gerit illa, docē, quamquam nōn ūna vidētur!’
 Amnis ad haec ‘nōn est’ inquit ‘quod cernitis ūnum:

quīnque iacent terrae; spatium discrīmina fallit.
 quōque minus sprētae factum mīrēre Diānae,
 580 nāides hae fuerant, quae cum bis quīnque iuencōs
 mactāssent rūrisque deōs ad sacra vocāssent,
 inmemorēs nostrī fēstās dūxēre chorēas.
 intumuī, quantusque feror, cum plūrimus umquam,
 tantus eram, pariterque animīs inmānis et undīs
 585 ā silvīs silvās et ab arvīs arva revellī
 cumque locō nymphās, memorēs tum dēnique nostrī,
 in freta prōvolvī. flūctus nosterque marisque
 continuam didūxit humum partēsque resolvit
 in totidem, mediīs quot cernis Echīnadas undīs.
 590 ut tamen ipse vidēs, procul, ēn procul ūna recessit
 īnsula, grāta mihi; Perimēlēn nāvita dīcit:
 huic ego virgineum dīlēctae nōmen adēmī;
 quod pater Hippodamās aegrē tulit inque profundum
 prōpulit ē scopulō peritūrae corpora nātae.
 595 excēpī nantemque ferēns “ō proxima mundi
 rēgna vagae” dīxī “sortīte, Tridentifer, undae,
 601 adfer opem, mersaeque, precor, feritāte paternā
 dā, Neptūne, locum, vel sit locus ipsa licēbit!”
 609 dum loquor, amplexa est artūs nova terra natantēs
 et gravis incrēvit mūtātīs īnsula membrīs.’
 Amnis ab hīs tacuit. factum mīrābile cūnctōs
 mōverat: inrīdet crēdentēs, utque deōrum

sprētor erat mentisque ferōx, Ixīone nātus
 ‘ficta refers nimiumque putās, Achelōe, potentēs
 615 esse deōs,’ dīxit ‘sī dant adimuntque figūrās.’
 obstipuēre omnēs nec tālia dicta probārunt,
 ante omnēsque Lelex animō mātūrus et aevō,
 sīc ait: ‘inmēsa est fīnemque potentia caelī
 nōn habet, et quicquid superī voluēre, perāctum est,
 620 quōque minus dubitēs, tiliae contermina quercus
 collibus est Phrygiūs modicō circumdata mūrō;
 ipse locum vīdī; nam mē Pelopēia Pitthēus
 mīsīt in arva suō quondam rēgnāta parentī.
 haud procul hinc stāgnum est, tellūs habitābilis ōlim,
 625 nunc celebrēs mergīs fulicīsque palūstribus undae;
 Iuppiter hūc speciē mortālī cumque parente
 vēnit Atlantiadēs positīs cādūcifer ālīs.
 mīlle domōs adiēre locum requiemque petentēs,
 mīlle domōs clausēre serae; tamen ūna recēpit,
 630 parva quidem, stipulīs et cannā tēcta palūstrī,
 sed pia Baucis anūs parilīque aetāte Philēmōn
 illā sunt annīs iūctī iuvenālibus, illa
 cōnsenuēre casā paupertātemque fatendō
 effēcēre levem nec inīquā mente ferendō;
 635 nec rēfert, dominōs illic famulōsne requīrās:
 tōta domus duo sunt, īdem pārentque iubentque.
 ergō ubi caelicolae parvōs tetigēre penātēs

summissōque humilēs intrārunt vertice postēs,
 membra senex positō iussit relevāre sedīlī;
 640 cui superiniēcit textum rude sēdula Baucis
 inque focō tepidum cinerem dimōvit et ignēs
 suscitāt hesternōs foliīsque et cortice siccō
 nūtrit et ad flammās animā prōdūcit anīlī
 multifidāsque facēs rāmāliaque ārida tēctō
 645 dētulit et minuit parvōque admōvit aēnō,
 quodque suus coniūnx riguō conlēgerat hortō,
 truncat holus foliīs; furcā levat ille bicornī
 sordida terga suīs nigrō pendentia tignō
 servātōque diū resecat dē tergore partem
 650 exiguam sectamque domat ferventibus undīs.
 intereā mediās fallunt sermōnibus hōrās
 655 concutiuntque torum dē mollī flūminis ulvā
 inpositum lectō spondā pedibusque salignīs.
 vestibus hunc vėlant, quās nōn nisi tempore fēstō
 sternere cōsuērant, sed et haec vīlisque vetusque
 vestis erat, lectō nōn indignanda salignō.
 660 adcubuēre deī. mēnsam succīncta tremēnsque
 pōnit anus, mēnsae sed erat pēs tertius inpār:
 testa parem fēcīt; quae postquam subdita clīvum
 sustulit, aequātam mentae tersēre virentēs.
 pōnitur hic bicolor sincērae bāca Minervae
 665 conditaque in liquidā corna autumnālia faece

intibaque et rādīx et lactis massa coāctī
 ōvaque nōn ācrī leviter versāta favillā,
 omnia fictilibus. post haec caelātus eōdem
 sistitur argentō crātēr fabricātaque fāgō
 670 pōcula, quā cava sunt, flāventibus inlita cērīs;
 parva mora est, epulāsque focī mīsere calentēs,
 nec longae rūrsus referuntur vīna senectae
 dantque locum mēnsīs paulum sēducta secundīs:
 hīc nux, hīc mixta est rūgōsīs cārica palmīs
 675 prūnaque et in patulīs redolentia māla canistrīs
 et dē purpureīs conlēctae vītibus ūvae,
 candidus in mediō favus est; super omnia vultūs
 accessēre bonī nec iners pauperque voluntās.
 ‘Intereā totiēns haustum crātēra replērī
 680 sponte suā per sēque vident succrēscere vīna:
 attonitī novitāte pavent manibusque supīnīs
 concipiunt Baucisque precēs timidusque Philēmōn
 et veniam dapibus nūllīsque parātibus ōrant.
 ūnicus ānser erat, minimae cūstōdia villae:
 685 quem dīs hospitibus dominī mactāre parābant;
 ille celer pennā tardōs aetāte fatīgat
 ēlūditque diū tandemque est vīsus ad ipsōs
 cōnfūgis deōs: superī vetuēre necārī
 “dī” que “sumus, meritāsque luet vīcīnia poenās
 690 inpiā” dīxērunt; “vōbīs inmūnibus huius

esse malī dabitur; modo vestra relinquitē tēcta
 ac nostrōs comitāte gradūs et in ardua montis
 īte simul!” pārent ambō baculisque levātī
 nītuntur longō vestīgia pōnere clīvō.
 695 tantum aberant summō, quantum semel īre sagittā
 missa potest: flexēre oculōs et mersa palūde
 cētera prōspiciunt, tantum sua tēcta manēre,
 dumque ea mīrantur, dum dēflent fāta suōrum,
 illa vetus dominīs etiam casa parva duōbus
 700 vertitur in templum: furcās subiēre columnae,
 strāmina flāvēscunt aurātaque tēcta videntur
 caelātaeque forēs adopertaque marmore tellūs.
 tālia tum placidō Sāturnius ēdidit ōre:
 “dīcite, iūste senex et fēmina coniuge iūstō
 705 digna, quid optētis.” cum Baucide pauca locūtus
 iūdicium superīs aperit commūne Philēmōn:
 “esse sacerdōtēs dēlūbraque vestra tuērī
 poscimus, et quoniam concordēs ēgimus annōs,
 auferat hōra duōs eadem, nec coniugis umquam
 710 busta meae videam, neu sim tumulandus ab illā.”
 vōta fidēs sequitur: templī tūtēla fuēre,
 dōnec vīta data est; annīs aevōque solūtī
 ante gradūs sacrōs cum stārent forte locīque
 nārrārent cāsūs, frondēre Philēmona Baucis,
 715 Baucida cōspexit senior frondēre Philēmōn.

iamque super geminōs crēscēte cacūmine vultūs
 mūtua, dum licuit, reddēbant dicta “valē” que
 “ō coniūnx” dīxere simul, simul abdita tēxit
 ōra frutex: ostendit adhūc Thŷneiūs illīc
 720 incola dē geminō vīcīnōs corpore truncōs.
 haec mihi nōn vānī (neque erat, cūr fallere vellent)
 nārrāvēre senēs; equidem pendentia vidī
 sēta super rāmōs pōnēnsque recentia dīxī
 “cūra deum dī sint, et, quī coluēre, colantur.”
 725 Dēsierat, cūctōsque et rēs et mōverat auctor,
 Thēsēa praecipuē; quem facta audīre volentem
 mīra deum innīxus cubitō Calydōnius amnis
 tālibus adloquitur: ‘sunt, ō fortissime, quōrum
 fōrma semel mōta est et in hōc renovāmine mānsit;
 730 sunt, quībus in plūrēs iūs est trānsīre figūrās,
 ut tibi, complexī terram maris incola, Prōteu.
 nam modo tē iuvenem, modo tē vīdēre leōnem,
 nunc violentus aper, nunc, quem tetigisse timērent,
 anguis erās, modo tē faciēbant cornua taurum;
 735 saepe lapis poterās, arbor quoque saepe vidērī,
 interdum, faciem liquidārum imitātus aquārum,
 flūmen erās, interdum undīs contrārius ignis.
 ‘Nec minus Autolycī coniūnx, Erysicthone nāta,
 iūris habet: pater huius erat, quī nūmina dīvum
 740 sperneret et nūllōs ārīs adolēret odōrēs;

ille etiam Cereāle nemus violāsse secūrī
 dīcitur et lūcōs ferrō temerāsse vetustōs.
 stābat in hīs ingēns annōsō rōbore quercus,
 ūna nemus; vittae mediam memorēsque tabellae
 745 sertiaque cingēbant, vōtī argūmenta potentum.
 saepe sub hāc dryadēs fēstās dūxēre chorēās,
 saepe etiam manibus nexīs ex ōrdine truncī
 circuiēre modum, mēnsūraque rōboris ulnās
 quīnque ter inplēbat, nec nōn et cētera tantum
 750 silva sub hāc, silvā quantum fuit herba sub omnī.
 nōn tamen idcircō ferrum Triopēius illa
 abstinuit famulōsque iubet succīdere sacrum
 rōbur, et ut iussōs cūnctārī vīdit, ab ūnō
 ēdidit haec raptā scelerātus verba secūrī:
 755 “nōn dīlēcta deae solum, sed et ipsa licēbit
 sit dea, iam tanget frondente cacūmine terram.”
 dīxit, et oblīquōs dum tēlum librat in ictūs,
 contremuit gemitumque dedit Dēōia quercus,
 et pariter frondēs, pariter pallēscere glandēs
 760 coepēre ac longī pallōrem dūcere rāmī.
 cuius ut in truncō fēcit manus in pia vulnus,
 haud aliter flūxit discussō cortice sanguis,
 quam solet, ante ārās ingēns ubi victima taurus
 concīdit, abrupta cruor ē cervīce profundī.
 765 obstipuēre omnēs, aliquisque ex omnibus audet

dēterrēre nefās saevamque inhibēre bipennem:
 aspicit hunc “mentīs” que “piae cape praemia!” dīxit
 Thessalus inque virum convertit ab arbore ferrum
 dētruncatque caput repetītaque rōbora caedit,
 770 redditus ē mediō sonus est cum rōbore tālis:
 “nympha sub hōc ego sum Cererī grātissima lignō,
 quae tibi factōrum poenās īnstāre tuōrum
 vāticinor moriēns, nostrī sōlācia lētī.”
 persequitur scelus ille suum, labefactaque tandem
 775 ictibus innumerīs adductaque fūnibus arbor
 corruit et multam prōstrāvit pondere silvam.
 ‘Attonitae dryadēs damnō nemorumque suōque,
 omnēs germānae, Cererem cum vestibus ātrīs
 maerentēs adeunt poenamque Erysichthonis ōrant.
 780 adnuit hīs capitisque suī pulcherrima mōtū
 concussit gravidīs onerātōs messibus agrōs,
 mōlīturque genus poenae miserābile, sī nōn
 ille suīs esset nūllī miserābilis actīs,
 pestiferā lacerāre Famē: quae quātenus ipsī
 785 nōn adeunda deae est (neque enim Cereremque Famemque
 fāta coīre sinunt), montānī nūminis ūnam
 tālibus agrestem conpellat orēada dictīs:
 “est locus extrēmīs Scythiae glaciālis in ōrīs,
 trīste solum, sterilis, sine frūge, sine arbore tellūs;
 790 Frīgus iners illic habitant Pallorque Tremorque

et ieiūna Famēs: ea sē in praecordia condāt
 sacrilegī scelerāta, iubē, nec cōpia rērum
 vincat eam superetque meās certāmine vīrēs,
 nēve viae spatium tē terreat, accipe currūs,
 795 accipe, quōs frēnīs altē moderēre, dracōnēs!”
 et dedit; illa datō subvecta per āera currū
 dēvenit in Scythiam: rigidīque cacūmine montis
 (Caucasōn appellant) serpentum colla levāvit
 quaesītamque Famem lapidōsō vīdit in agrō
 800 unguibus et rārās vellentem dentibus herbās.
 hirtus erat crīnīs, cava lūmina, pallor in ōre,
 labra incāna sitū, scabrae rūbīgine faucēs,
 dūra cutis, per quam spectārī vīscera possent;
 ossa sub incurvīs exstābant ārida lumbīs,
 805 ventris erat prō ventre locus; pendēre putārēs
 pectus et ā spīnae tantummodo crāte tenērī.
 auxerat articulōs maciēs, genuumque tumēbat
 orbis, et inmodicō prōdībant tūbere tālī.
 ‘Hanc procul ut vīdit, (neque enim est accēdere iuxtā
 810 ausa) refert mandāta deae paulumque morāta,
 quamquam aberat longē, quamquam modo vēnerat illūc,
 vīsa tamen sēnsisse famem est, retrōque dracōnēs
 ēgit in Haemoniam versīs sublīmis habēnīs.
 ‘Dicta Famēs Cereris, quamvīs contrāria semper
 815 illius est operī, peragit perque āera ventō

ad iussam delāta domum est, et prōtinus intrat
 sacrilegī thalamōs altōque sopōre solūtum
 (noctis enim tempus) geminīs amplectitur ulnīs,
 sēque virō inspīrat, faucēsque et pectus et ōra
 820 adflat et in vacuīs spargit ieiūnia vēnīs;
 fūnctaque mandātō fēcundum dēserit orbem
 inque domōs inopēs adsuēta revertitur antra.
 ‘Lēnis adhūc Somnus placidīs Erysicthona pennīs
 mulcēbat: petit ille dapēs sub imāgine somnī,
 825 ōraque vāna movet dentemque in dente fatīgat,
 exercetque cibō delūsum guttur inānī
 prōque epulīs tenuēs nēquīquam dēvorat aurās;
 ut vērō est expulsa quiēs, furit ārdor edendī
 perque avidās faucēs incēnsaque vīscera rēgnat.
 830 nec mora; quod pontus, quod terra, quod ēducat āēr,
 postulat et adpositīs queritur ieiūnia mēnsīs
 inque epulīs epulās quaerit; quodque urbibus esse,
 quodque satis poterat populō, nōn sufficit ūnī,
 plūsque cupit, quō plūra suam dēmittit in alvum.
 835 utque fretum recipit dē tōtā flūmina terrā
 nec satiātur aquīs peregrīnōsque ēbibit amnēs,
 utque rapāx ignis nōn umquam alimenta recūsāt
 innumerāsque trabēs cremat et, quō cōpia maior
 est data, plūra petit turbāque vorāciōr ipsa est:
 840 sīc epulās omnēs Erysicthonis ōra profānī

accipiunt poscuntque simul. cibus omnis in illō
causa cibī est, semperque locus fit inānis edendō.

‘Iamque famē patriās altīque vorāgine ventris
attenuārat opēs, sed inattenuāta manēbat

845 tum quoque dīra famēs, inplācātaeque vigēbat
flamma gulae. tandem, dēmissō in vīscera cēnsū,
fīlia restābat, nōn illō digna parente.

hanc quoque vēndit inops: dominum generōsa recūsat
et vīcīna suās tendēns super aequora palmās

850 “ēripe mē dominō, quī raptae praemia nōbīs
virginitātis habēs!” ait: haec Neptūnus habēbat;
quī prece nōn sprētā, quamvīs modo vīsa sequentī
esset erō, fōrmamque novat vultumque virīlem
induit et cultūs piscem capientibus aptōs.

855 hanc dominus spectāns “ō quī pendentia parvō
aera cibō cēlās, moderātor harundinis,” inquit
“sīc mare conpositum, sīc sit tibi piscis in undā
crēdulus et nūllōs, nisi fixus, sentiat hāmōs:
quae modo cum vīlī turbātīs veste capillīs

860 lītore in hoc steterat (nam stantem in lītore vīdī),
dīc, ubi sit: neque enim vestīgia longius exstant.”
illa deī mūnus bene cēdere sēnsit et ā sē

sē quaerī gaudēns hīs est resecūta rogantem:
“quisquis es, ignōscās; in nūllam lūmina partem

865 gurgite ab hōc flexī studiōque operātus inhaesi,

quōque minus dubitēs, sīc hās deus aequoris artēs
 adiuvet, ut nēmō iamdūdum lītore in istō,
 mē tamen exceptō, nec fēmina cōstitit ūlla.”
 crēdidit et versō dominus pede pressit harēnam
 870 ēlūsusque abiit: illī sua reddita fōrma est.
 ast ubi habēre suam trānsfōrmia corpora sēnsit,
 saepe pater dominīs Triopēida trādit, at illa
 nunc equa, nunc āles, modo bōs, modo cervus abībat
 praebēbatque avidō nōn iūsta alimenta parentī.
 875 vīs tamen illa malī postquam cōsūmpserat omnem
 māteriam dērantque gravī nova pābula morbō,
 ipse suōs artūs lacerāns dīvellere morsū
 coepit et infēlix minuendō corpus alēbat.—
 ‘Quid moror externīs? etiam mihi nempe novandī est
 880 corporis, ō iuvenis, numerō finīta, potestās.
 nam modo, quī nunc sum, videor, modo flector in anguem,
 armentī modo dux vīrēs in cornua sūmō,—
 cornua, dum potuī. nunc pars caret altera tēlō
 frontis, ut ipse vidēs.’ gemitūs sunt verba secūtī.